

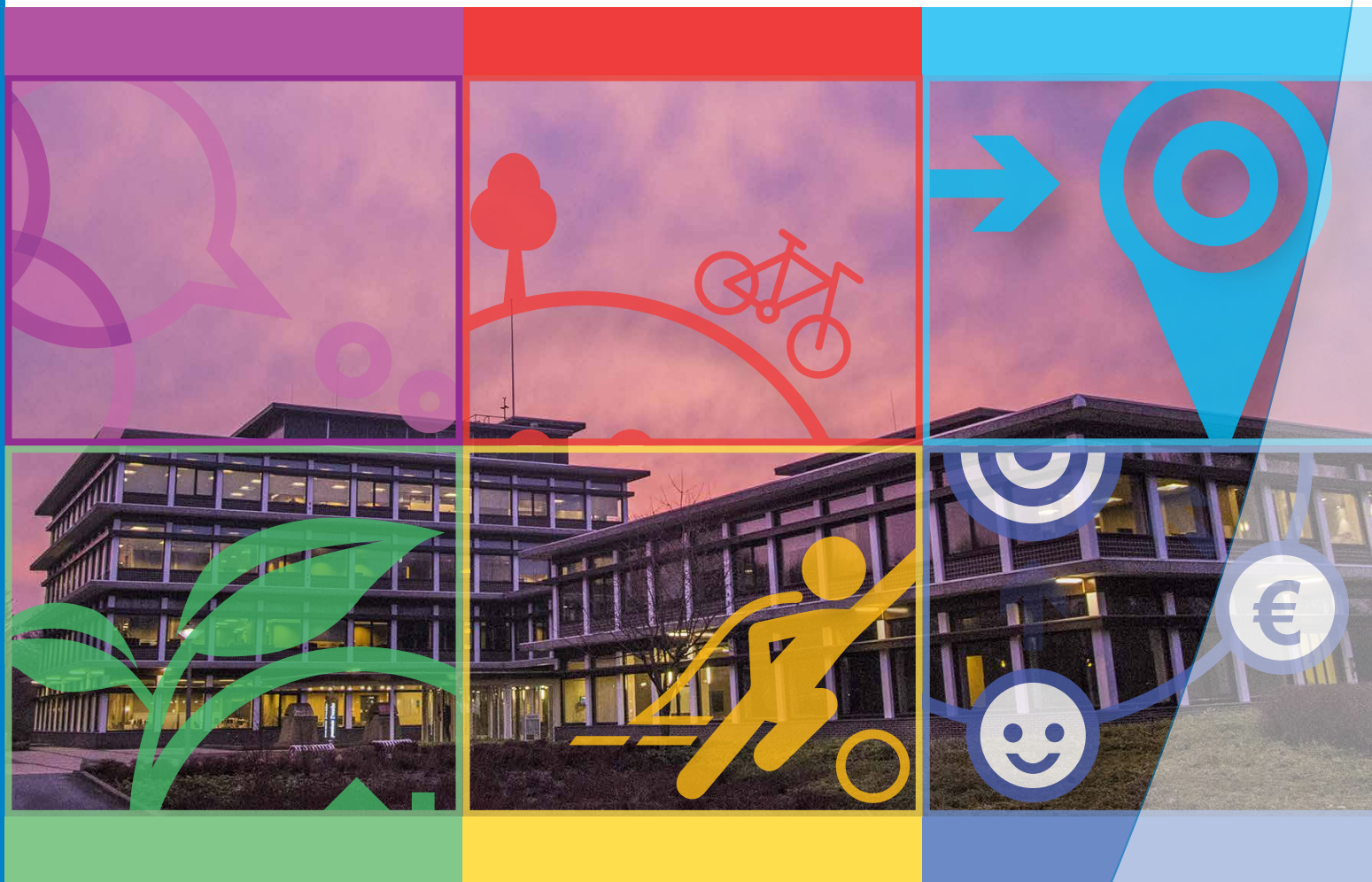
DYNAMISCH en

ONDERNEMEND

provincie **Drenthe**

2015 – 2019

Nota van aanbieding bij de Begroting 2019

DYNAMISCH en
ONDERNEMEND | 2015 – 2019 |

Nota van aanbieding
bij de Begroting 2019

Inleiding

We zitten nog midden in de ronde met kennismakingsgesprekken met de colleges van B&W die na de gemeenteraadsverkiezingen zijn gevormd. En we bereiden ons zelf voor op de aanstaande statenverkiezingen. Naast die bestuurlijke en politieke activiteiten, constateren we gelukkig ook dat er overal in Drenthe hard gewerkt wordt om onze provincie elke dag een stukje mooier en beter te maken. Gewoon de handen uit de mouwen. Doen zit immers in onze natuur!

Heel zichtbaar zijn natuurlijk de investeringen aan de provinciale wegen, zoals de N34. Maar we constateren ook dat gemeenten, mede dankzij de middelen uit het Binnenstadsfonds en het Herstructureringsfonds, verpaupering aanpakken. En dat ze hard nadenken over hoe ze de bijdrage uit de Impuls Volkshuisvesting het beste kunnen inzetten om de kwaliteit van hun woningvoorraad te verbeteren. Breedbandinitiatieven werken hard aan de aanleg van snel internet.

We zien dat bedrijven volop investeren en dat de werkgelegenheid aantrekt. In de vrijetijdsector zien we een grote bereidheid om te werken aan het verbeteren van kwaliteit.

Het programma Toekomstgerichte Landbouw werpt vruchten af en agrarisch natuurbeheer, maar ook het beschermen van de waterkwaliteit is voor veel van onze boeren inmiddels heel vanzelfsprekend.

Klimaat en energie was al een heel belangrijk thema en de komende jaren zal dat ook zeker het geval zijn. De noodzaak van de energietransitie is immers groter dan ooit en om onze klimaatdoelstellingen te halen, zullen we wat gas moeten bijgeven.

De droogte van afgelopen zomer heeft geleerd dat we voorbereid moeten zijn op extreme situaties.

Drenthe bruist. Onze goede fietsinfrastructuur, gecombineerd met de Drentse natuur en het aanbod van aansprekende culturele en sportieve evenementen en up-to-date musea maakt van Drenthe een geweldige provincie om te wonen, te werken en te recreëren.

Als provinciaal bestuur kunnen we constateren dat Drenthe er netjes bij ligt. Dat neemt niet weg dat er nog volop opgaven zijn om ervoor te zorgen dat dit ook zo blijft. Samen met gemeenten, waterschappen en het Rijk hebben we landelijke opgaven vastgelegd in het IBP (Interbestuurlijk Programma). De komende tijd werken we uit hoe we dit integraal kunnen aanpakken. Voor de aanpak van specifiek regionale knelpunten werken we onze Regio Deals verder uit. Onze bestuurlijke prioriteit ligt bij de Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe. Daarin benoemen we de opgaven op het gebied van economische versterking, verbetering van het woon- en leefklimaat en de bereikbaarheid van voorzieningen in deze regio. Daarnaast hebben we samen met Groningen en Fryslân een voorstel voor een Regio Deal Natuurinclusieve Landbouw ingediend en vragen we, samen met alle Drentse gemeenten het Rijk om mee te investeren in ons

programma Vitale Vakantieparken. Ook zijn we partner in de Regio Deal Retail en steunen we ontwikkelingen in Zuidwest-Drenthe die voortvloeien uit de Regio Deal HollandCity van de gemeente Steenwijkerland en de Regio Deal Human Capital Agenda van de regio Zwolle.

Of en hoe we deze voorstellen kunnen verzilveren, zal de komende maanden moeten blijken. Wat ons betreft is er een solide basis om, ook in een nieuwe bestuursperiode, de goede samenwerking met andere overheden, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen voort te zetten.

Investeringsagenda

Met de Investeringsagenda hebben we een impuls kunnen geven aan diverse toekomstgerichte ontwikkelingen in Drenthe. De Investeringsagenda benadrukt vooral de provincie als aanjager, verbinder en facilitator. En vanwege de cofinanciering is het resultaat in veel gevallen meer dan de som der delen.

De Investeringsagenda bestaat uit 15 projecten met een financiële inzet van de provincie van € 95,5 mln. Daarvan is tot nu toe ongeveer € 70 mln. besteed. Dit heeft op verschillende beleidsterreinen ontwikkelingen in gang gezet en gerealiseerd die voor ruim € 500 mln. aan directe investeringen hebben losgemaakt bij andere overheden, bedrijven en

particulieren. Daarbovenop komen nog de indirecte effecten zoals toegenomen bedrijvigheid in het buitengebied als gevolg van Breedband, investeringen door de markt als gevolg van de impuls in binnensteden, volkshuisvesting, herstructurering en gebiedsontwikkelingen. Ook de inzet op energie-neutraal wonen en de vitalisering van vakantieparken zorgen voor forse investeringseffecten in de markt.

Het Interbestuurlijk Programma (IBP)

Met Provinciale Staten hebben we afspraken gemaakt over de monitoring van de Investeringsagenda. Volgens die afspraken sturen we in februari een voortgangsrapportage en evaluatie. In die evaluatie kijken we onder meer naar de beoogde effecten van de Investeringsagenda zoals die in 2016 door PS zijn vastgesteld. Daarbij gaat het om effecten op het gebied van duurzaamheid, werkgelegenheid, bereikbaarheid en sociale cohesie. Voor sommige projecten zullen overigens in 2019 nog slechts de eerste resultaten en effecten zichtbaar zijn.

We hebben gemerkt dat het voor onze partners, zoals gemeenten, soms lastig was en is om in ons tempo mee te doen en financiering te regelen. Wel is er grote waardering voor de Investeringsagenda als instrument en zien we dat maatwerk vaak helpt om alsnog zaken vlot te trekken.

De Investeringsagenda is nog niet af. Voor 2019 staat er nog voor € 16,7 mln. aan uitgaven gepland op 10 projecten. Na 2019 wordt nog ruim € 5 mln. besteed op basis van reeds genomen besluiten. Vorig jaar hebben we al aangekondigd dat we wat minder stringent vasthouden aan de einddatum van 2019 voor de realisatie van projecten.

De reikwijdte van de Investeringsagenda gaat immers ook duidelijk verder dan deze bestuursperiode. Zo is breedband een belangrijke voorziening met langdurige effect op het buitengebied. Dit geldt zeker voor de ontwikkelingen die ter hand zijn genomen voor de binnensteden, de herstructurering voor verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en de verbetering van de fietsinfrastructuur. Ook de intensivering van de acquisitie, de IPR Drenthe, de impuls op vakantieparken, energieneutraal wonen en toekomstgerichte landbouw hebben belangrijke effecten op langere termijn.

In het Interbestuurlijk Programma (IBP) werken de provincies, samen met het Rijk, de gemeenten en de waterschappen samen aan de aanpak van maatschappelijke opgaven. De belangrijkste gedachte achter die integrale aanpak op verschillende schaalniveaus is dat dit effectiever is en zal leiden tot betere resultaten.

De belangrijkste opgaven voor de provincies zijn:

- Samen aan de slag voor het klimaat
- Toekomstbestendig wonen
- Regionale economie als versneller
- Naar een vitaal platteland

De uitvoering van het IBP zal in de komende periode gestalte moeten krijgen. Dat geldt uiteraard ook voor de financiering en de verbindingen met bijvoorbeeld de Regio Deals.

Vanzelfsprekend betrekken wij bij de aanpak van de genoemde opgaven ook onze partners zoals het bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties.

Speerpunt **Samenwerkend Drenthe**

Topics in 2019

- Nieuw collegeprogramma
- Verdere uitwerking IBP en Regio Deals
- Toekomstgerichte afspraken met Europa

De eerste helft van 2019 zal vooral in het teken staan van de Provinciale Statenverkiezingen en de vorming van een nieuw college met bijbehorend collegeprogramma.

De basis voor de samenwerking zal blijven. Bijvoorbeeld in de verdere uitwerking van het Interbestuurlijk Programma (IBP), waarin we samen met het Rijk, de gemeenten en de waterschappen samenwerken aan maatschappelijke opgaven.

Tot de zomer zijn we voorzitter van het Samenwerkingsverband Noord-Nederland en zetten we volop in op de noordelijke samenwerking.

Middels de Regio Zwolle en via de Duitslandagenda zoeken we ook in andere richtingen nadrukkelijk naar verbindingen, kansen en mogelijkheden om onszelf en elkaar te versterken.

De Regio Deals die we hebben ingediend of waarin we als partner meedoen, zullen we verder uitwerken en zo veel mogelijk verzilveren. Ook daarbij werken we intensief samen met de partners in de regio.

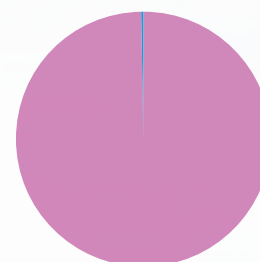
Aandeel van het totaal

€ 17.106.384

■ Lasten ■ Overige speerpunten

€ 19.640

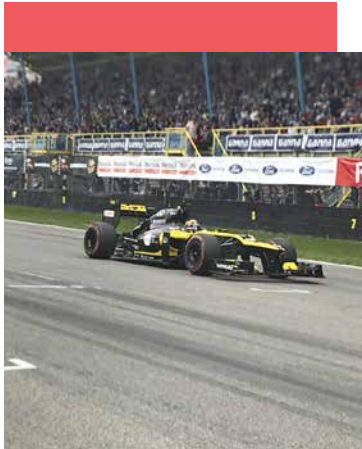

■ Baten ■ Overige speerpunten

Programma 1. Kwaliteit openbaar bestuur	2019	2020	2021	2022
Lasten	17.106.384	5.757.836	5.752.503	5.764.706
Baten	-19.640	-19.640	-19.640	-19.640
Totaal programma/speerpunt	17.086.744	5.738.196	5.732.863	5.745.066

Speerpunt **Economisch** Drenthe

Topics in 2019

- Versterken binnensteden met verdere uitvoering Binnenstadsfonds
- Extra inzet op doorontwikkeling logistieke sector middels project TopDutch Logistics
- Transitieprogramma energie
- Nieuwe bedrijvigheid aantrekken via Chemport Europe

Rekening houdend met regionale verschillen werken we samen in verschillende allianties en netwerken, zoals de Dutch Techzone, de Regio Groningen Assen, de regio Zwolle en TopDutch. Middels de Regio Deals met het Rijk verwachten we extra inzet te kunnen plegen daar waar dit het hardst nodig is.

Investeren in een duurzame arbeidsmarkt en human capital blijft nodig. Het Exportprogramma, de Bedrijvenstimuleringsregeling en de Voucherregeling 'Ik ben Drentse Ondernemer' ondersteunen (MKB-) bedrijven ook het komend jaar bij het ontwikkelen van werkgelegenheid.

We zullen het komend jaar moeten besluiten hoe we verdergaan in het noordelijk innovatie-ecosysteem. Concrete projectontwikkeling op dit gebied blijft van belang. Waar mogelijk benutten we hiervoor Europese structuurfondsen.

We anticiperen op de omslag naar een meer circulaire groene economie, de afbouw van het Gronings gas en de energietransitie. We stimuleren circulaire initiatieven in onder andere de bouw en afval- en kunststofverwerking.

ALSIAST
BEDRIJFSRUIMTE - EVENTS EELDE

In 2019 zullen breedbandinitiatieven volop in uitvoering zijn. Dit betekent dat het realiseren van het einddoel, Drenthe in 2019 voorzien van snel internet, in zicht komt. Mede dankzij de inzet van vele vrijwilligers.

Actieve acquisitie in combinatie met het programma Versterken Vrijtijdseconomie en Fietsen trekt nieuwe spelers in dag- en verblijfsrecreatie aan. We maken ons sterk voor de komst van de Formule 1 naar Assen. Extra aandacht genereren we met de realisatie van fietsevenementen zoals het WK paracycling 2019, de opening van het project fietsen op de VAM-berg en de uitvoering van ons (UCI) Bike Region programma.

De eventuele toekenning van het actieprogramma vitale vakantieparken als Regio Deal betekent dat we extra stappen kunnen zetten.

Aanleg fietstracé op de VAM-berg

Aandeel van het totaal

€ 18.323.684

Lasten Overige speerpunten

€ 32.200

Baten Overige speerpunten

Programma 2. Regionale economie	2019	2020	2021	2022
Lasten	18.323.684	11.291.439	10.706.439	10.621.439
Baten	-32.200	-32.200	-32.200	-32.200
Totaal programma/speerpunt	18.291.484	11.259.239	10.674.239	10.589.239

Speerpunt **Bereikbaar Drenthe**

Bereikbaar
Drenthe

Topics in 2019

- Nieuw investeringsprogramma Verkeer en Vervoer
- Splitsing GAE in luchthavenexploitatie- en ontwikkelingsmaatschappij (LEM/LOM)
- Overdracht peilbeheer vaarweg Meppel-De Punt

We streven naar optimale bereikbaarheid via lucht, weg, water, spoor en fietspaden. Om voorzieningen goed bereikbaar te houden zetten we, in nauw overleg met bedrijven en instellingen, in op slimme en duurzame mobiliteit.

Met de werkzaamheden aan de N34 voorop, is goed zichtbaar dat we investeren in verbetering van infrastructuur op de weg. Hoe we dat voor het noordelijk deel van de 'Hunebed-Highway' kunnen doen, is nog in onderzoek.

In 2019 verwachten we de resultaten van het mobiliteitsonderzoek A28 Amersfoort-Hoogeveen waarin wordt gekeken welke knelpunten er op korte en langere termijn spelen en wat daar aan gedaan kan worden.

We verkennen mogelijkheden voor personenvervoer over spoor op het traject Emmen-Rheine. We blijven investeren in het verbeteren van de fietsinfrastructuur in Drenthe en zetten in op meer en veilig fietsgebruik. Bij de (her-)inrichting van onze wegen staat veiligheid centraal. Met gerichte campagnes streven we naar meer verkeersveiligheid.

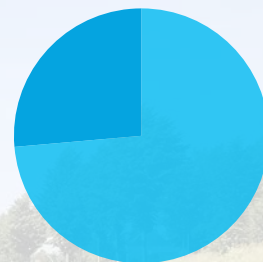
Wij achten Groningen Airport Eelde (GAE) van belang voor het vestigingsklimaat en de bereikbaarheid van Noord-Nederland. Wij zetten ons actief in voor de belangen van GAE en werken aan de integratie van onbemand (drones) en bemand luchtverkeer. De investeringen in de directe omgeving van de luchthaven komen inmiddels tot bloei.

Op diverse vaartrajecten bereiken oeverconstructies het einde van hun technische levensduur. In 2019 zal een investeringsprogramma worden opgesteld voor de noodzakelijke vervanging.

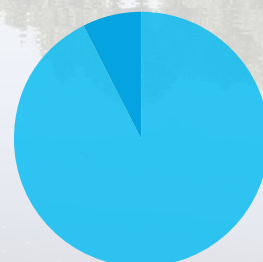
Aandeel van het totaal

€ 74.956.668

■ Lasten ■ Overige speerpunten

€ 18.225.121

■ Baten ■ Overige speerpunten

Programma 3. Regionale bereikbaarheid en regionaal openbaar vervoer	2019	2020	2021	2022
Lasten	74.956.668	75.997.587	56.864.748	58.381.122
Baten	-18.225.121	-9.682.045	-3.159.903	-3.159.903
Totaal programma/speerpunt	56.731.547	66.315.542	53.704.845	55.221.219

Speerpunt **Ruimtelijk** Drenthe

Topics in 2019

- Aanpak verpauperde locaties met Binnenstads- en Herstructureringsfonds
- Nadere invulling integrale woningmarktstrategie
- Intensiveren aanpak asbestdaken
- Uitwerking landelijk Klimaat en Energie Akkoord in Regionale Energie Strategie

Met de gereviseerde Omgevingsvisie gaan we aan de slag om toe te werken naar de realisatie van de energiedoelstelling, de vitalisering van de vrijetijdseconomie en het stimuleren van robuuste stedelijke netwerken.

Ook voeren wij de Retailagenda uit en actualiseren we de regionale woningbouwopgave. De Impuls Volkshuisvesting leidt tot extra inzet van gemeenten voor kwaliteitsverbetering van de woningvoorraad

In samenwerking met de landbouwsector en waterschappen werken we aan het verbeteren van de waterkwaliteit.

We spelen in op de gevolgen van klimaatverandering, door zorgvuldig grondgebruik (mitigatie) te stimuleren en door oplossingen te bedenken voor extreme neerslag, hittestress of juist droogte (adaptatie). Dit is voor een groot deel bestaand beleid, zoals water vasthouden en bergen en de aanpak van de verdroging van natuurgebieden. We leren daarbij uiteraard ook van de ervaringen met de extreem droge zomer van 2018.

Waterkaravaan Deltaplan Agrarisch Waterbeheer

We maken maximaal gebruik van onze adviserende rol op basis van de Mijnbouwwet en blijven inzetten op een snelle en rechtvaardige afhandeling van alle mijnbouwschade.

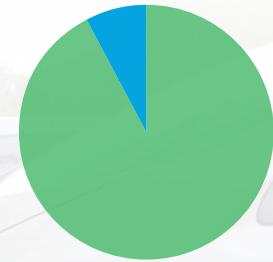
Eén van de grootste maatschappelijke opgaven is de energietransitie.

De provinciale ambitie is dat Drenthe in 2050 energieneutraal is.

Als tussentijds doel hanteren we 40% hernieuwbaar in 2030. Deze opgave vereist een intensief en zorgvuldig proces dat veel inzet vraagt van alle betrokkenen.

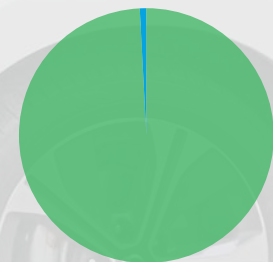

Aandeel van het totaal
€ 21.619.853

■ Lasten ■ Overige speerpunten

€ 1.444.939

■ Baten ■ Overige speerpunten

Programma 4. Duurzame ruimtelijke ontwikkeling & waterbeheer	2019	2020	2021	2022
Lasten	9.374.874	3.708.625	3.708.625	3.458.625
Baten	-710.000	-710.000	-710.000	-710.000
Totaal programma	8.664.874	2.998.625	2.998.625	2.748.625
Programma 5. Milieu, Energie & Bodem				
Lasten	12.244.979	11.529.507	7.672.268	7.791.131
Baten	-734.939	-511.500	-262.500	-262.500
Totaal programma	11.510.040	11.018.007	7.409.768	7.528.631
Totaal lasten	21.619.853	15.238.132	11.380.893	11.249.756
Totaal baten	-1.444.939	-1.221.500	-972.500	-972.500
Totaal speerpunt	20.174.914	14.016.632	10.408.393	10.277.256

Speerpunt **Energiek Drenthe**

Topics in 2019

- Uitwerking Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe
- Opening Huis van Weldadigheid
- Besluit UNESCO over Koloniën van Weldadigheid
- Vergroten van de biodiversiteit (onder meer met Drenthe Kriebels)

De gemeenten Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Coevorden, Emmen, Hoogeveen, Hardenberg en de provincie Drenthe zien samen kansrijke oplossingen om de Regio Zuid- en Oost Drenthe versneld te versterken in de periode tot 2030. Een sterke, innovatieve regio waar het goed wonen, werken en leven is. Via het Trendbureau Drenthe, maar ook middels de leerstoel bevolkingsdaling, de onderzoeken naar overerfbare armoede en de aanpak van laaggeletterdheid verbeteren we onze signalerings- en kennisfunctie.

Met het programma Toekomstgerichte Landbouw spelen we in op het verduurzamen van de sector. De kringloopgedachte uit de onlangs gepresenteerde landbouwvisie van het Ministerie LNV sluit hier naadloos op aan. We faciliteren boeren op een manier waarbij zowel de bedrijfseconomische belangen als de kwaliteit van natuur en landschap worden gediend. We ondersteunen ambities om te innoveren, te moderniseren en te verduurzamen.

Op noordelijke schaal werken we samen in de AgroAgenda en in de InnovatieVeenkoloniën. Het programma Natuurlijk Platteland brengt sterke koppelingen tot stand tussen beleven, benutten en beschermen van natuur. Dankzij extra Europees geld kunnen we extra middelen inzetten voor agrarisch natuurbeheer.

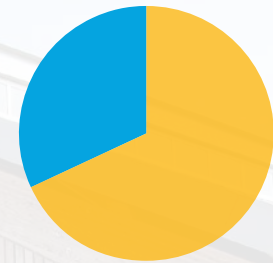
Wij zijn trots op onze spraakmakende culturele evenementen en willen die nog beter positioneren. In 2019 zal het TT Circuit het decor vormen van theaterspektakel Jumping Jack.

Met de culturele impuls stellen we gemeenten in staat om cultuur te versterken. Jeugd en jongeren hebben specifieke aandacht via cultuureducatieprogramma's en het talentontwikkelingsprogramma popcultuur. We zetten stevig in op bescherming van ons erfgoed en het zichtbaar maken van archeologie en dragen bij aan de verbetering van Drentse musea.

Het Werelderfgoedcomité van UNESCO zal zich in juni 2019 opnieuw buigen over de Koloniën van Weldadigheid. Wij passen het nominatiedossier aan en continueren het uitdragen en benutten van de bijzondere waarden van deze landbouwkoloniën voor armoedebestrijding.

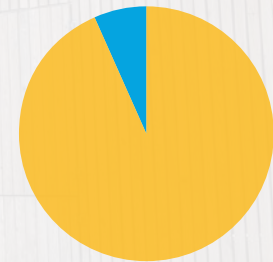

Aandeel van het totaal
€ 91.019.059

■ Lasten ■ Overige speerpunten

€ 16.631.164

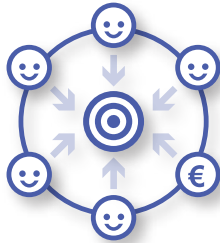

■ Baten ■ Overige speerpunten

Programma 6. Cultuur	2019	2020	2021	2022
Lasten	18.532.167	17.939.536	17.491.029	17.846.596
Baten	-1.324.679	-1.337.926	-1.351.305	-1.364.818
Totaal programma	17.207.488	16.601.610	16.139.724	16.481.778
Programma 7. Dynamiek in leefomgeving				
Lasten	72.486.892	80.811.817	78.093.973	67.569.456
Baten	-15.306.485	-14.115.325	-9.889.979	-5.690.568
Totaal programma	57.180.407	66.696.492	68.203.994	61.878.888
Totaal lasten	91.019.059	98.751.353	95.585.002	85.416.052
Totaal baten	-16.631.164	-15.453.251	-11.241.284	-7.055.386
Totaal speerpunt	74.387.895	83.298.102	84.343.718	78.360.666

Speerpunt **Financiën en organisatie**

Financiën en organisatie

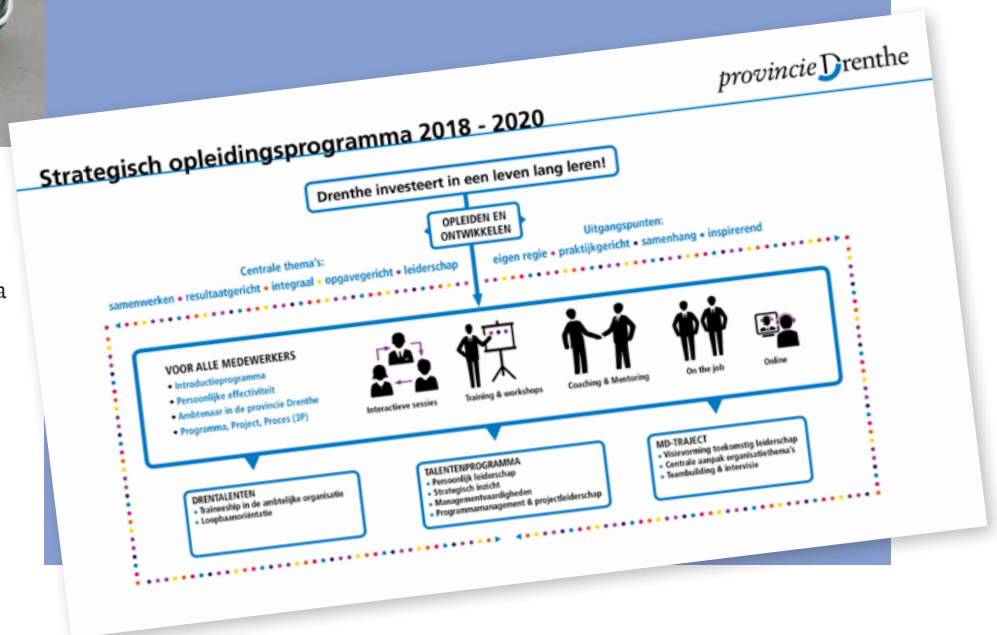
In de aanloop naar de nieuwe bestuursperiode besteden we extra aandacht aan het financieel beheer. We professionaliseren het leningenbeheer en vergroten de interne fiscale deskundigheid. We borgen de gezonde financiële positie op basis van een actueel financieel beleid.

De daling van de beschikbare loonsom kan in het licht van de ambities tot knelpunten leiden. Met gepaste terughoudendheid staan we open voor de inzet van incidentele middelen uit project- en investeringsbudgetten voor extra personele inzet. Een gezonde generatiebalans, het vergroten van de instroom van jonge medewerkers en een goede interne doorstroom vraagt een sterke strategische personeelsplanning.

Zoals in de Voorjaarsnota 2018 is aangekondigd, houden we rekening met een jaarlijkse indexatie van de loonkosten.

Topics in 2019

- Nieuw collegeprogramma
- Meer vaste contracten, minder inhuur
- Voorbereiding en implementatie WNRA
- Invoering Digitaal Stelsel Omgevingswet

Op het vlak van ICT vragen het blijven voldoen aan wettelijke regels en richtlijnen, modernisering van de processen en het up-to-date houden van de beveiliging de komende tijd volop aandacht. We zetten daarbij ook in op meer iBewustwording in onze organisatie.

Programma 8. Middelen	2019	2020	2021	2022
Lasten	63.174.102	63.935.147	67.852.943	73.218.282
Baten	-215.150.028	-218.592.575	-219.389.601	-224.631.638
Totaal programma/speerpunt	-151.975.926	-154.657.428	-151.536.658	-151.413.356

Financieel Meerjarenperspectief

In voorgaande jaren werden de besluitvorming op de Voorjaarsnota, de jaarlijks terugkerende actualisaties en soms specifieke ontwikkelingen rechtsreeks in de primaire begroting verwerkt. Wij hebben nu alle wijzigingen voorafgaande aan de primaire Begroting 2019 gebundeld in de 5e wijziging (Voorjaarsnota) en 6e wijziging (overige

wijzigingen na de Voorjaarsnota 2018). Zo wordt de wijziging van de (meerjarige) Begroting transparant met u gedeeld en worden rechtstreekse mutaties in de nieuwe Begroting tot een minimum beperkt. De ontwikkeling van de vrije bestedingsruimte is als volgt:

Vrije bestedingsruimte	2018	2019	2020	2021	2022
Uitgangspositie	2.318.177	281.396	4.770.895	15.053.533	31.126.576
Resultaat 1e Bestuursrapportage 2018	567.195	645.471	818.122	1.010.120	1.301.919
Voorjaarsnota 2018	-2.619.940	-579.589	-3.771.077	-12.355.448	-26.435.394
Erratum/Aanvulling Voorjaarsnota		-50.000	50.000	-50.000	-50.000
5e Begrotingswijziging Voorjaarsnota 2018	-2.619.940	-629.589	-3.721.077	-12.405.448	-26.485.394
Subtotaal Vrije bestedingsruimte	265.432	297.278	1.867.940	3.658.205	5.943.101
6e Begrotingswijziging: Wijzigingen na Voorjaarsnota 2018	-265.432	-297.278	-1.867.940	-3.658.205	-3.808.659
Vrije Bestedingsruimte	0	0	0	0	2.134.442

In de Voorjaarsnota 2018 zijn wijzigingen voorgesteld met gevolgen voor het lopende en volgende begrotingsjaren. Door het vaststellen van deze begrotingswijziging wordt de besluitvorming op de Voorjaarsnota verwerkt in de lopende begroting. Na de vaststelling van de Voorjaarsnota 2018 hebben zich nog ontwikkelingen voorgedaan die jaarlijks voor de opstellen van de nieuwe begroting worden berekend en verwerkt alsmede specifieke actuele ontwikkelingen die nog niet in de Voorjaarsnota 2018 konden worden meegenomen. Het gaat daarbij om de jaarlijkse indexering van subsidies, huren en dienstverleningen-

inkomsten, aanpassingen van de legesinkomsten en heffingen, de actualisatie van kapitaallasten, de loonverdeling, aanpassingen in de rente en provinciefonds uitkering. Tevens gaat het om gaat het om specifieke ontwikkelingen zoals de overdracht in het Peilbeheer, het onderhoud van de N34, de verkiezingen voor Provinciale Staten en de actualisatie van de baten en lasten voor het Programma Natuurlijk Platteland en een dekkingsplan voor de primaire (meer jaren) Begroting 2019.

Het dekkingsplan komt erop neer, dat om de Begroting financieel sluitend te maken de vrije

bestedingsruimte is aangevuld met een bijdrage vanuit de stelpost IBP (50%) en het budget herstel indexatie inkoopbudgetten (50%). De bijdrage was nodig omdat het oorspronkelijk beschikbare bedrag in de vrije bestedingsruimte onvoldoende was om hiermee deze begrotingswijziging sluitend te kunnen dekken.

Voor deze benadering is gekozen omdat een belangrijke oorzaak van het negatieve saldo gelegen is in een lagere algemene uitkering uit het provinciefonds dan gedacht op basis van de september-circulaire 2017. Naar aanleiding daarvan doen wij voor het dekkingsplan deels een beroep op de stelpost IBP. Voor het overige gaat het Rijk bij de berekening van de algemene uitkering uit van een meevallende prijsontwikkeling. Naar aanleiding daarvan ramen wij een lager bedrag voor onze interne prijsindex.

In de cijfers is nog niet het te verwachten effect van een nieuwe cao voor provincieambtenaren meegenomen. Dit is niet gebeurd omdat in de actuele berekening van de algemene uitkering uit het provinciefonds een dergelijke ontwikkeling ook nog niet meegenomen is.

Het effect van een en ander is nu, dat de Begroting 2018 en de Begroting 2019 tot het jaar 2022 geen structurele vrije bestedingsruimte meer bevatten. Er is echter nog steeds sprake van duurzaam evenwicht.

Op het vlak van de financiering valt op te merken, dat de uitvoering van het beleid van het College

ertoe leidt, dat de provincie alle beschikbare middelen ook op korte termijn in de samenleving inzet. Voor de langere termijn is niet uitgesloten dat de provincie vreemd vermogen zal moeten aantrekken om de ambities blijvend te financieren. Daarbij is uitgangspunt dat tegenover uitgaven met een meerjarige impact ook gerust een financiering over een langere termijn met vreemd vermogen mag staan.

Dat betekent dat de provincie niet alleen de handen uit de mouwen steekt, maar daarbij financieel zo scherp aan de wind zeilt als maar verantwoord mogelijk is.

Resultaat 2e Bestuursrapportage 2018

Aanvullend op de “eindstand” van de Begroting 2019 geven we hier de doorwerking weer van de 2e Bestuursrapportage 2018. Het resultaat van de 2e Bestuursrapportage 2018 bedraagt € 861.719,-- voordelig in 2018, doorlopend naar een voordeel van € 19.220,-- in 2022. Het grootste aandeel in dit voordeel betreft de extra rijksbijdrage voor de

vaarweg Meppel-De Punt van € 791.182,-- in 2018 en structureel € 131.000,--. Het resultaat wordt overeenkomstig de financiële strategie verrekend met de vrije bestedingsruimte. Het geactualiseerde financieel perspectief is in onderstaande tabel weergegeven. Daarbij gaat het om de berekening van het meerjarenperspectief ten opzichte van de 6e wijziging van de Begroting 2018, zijnde de stand waarmee de Begroting 2019 ook sloot.

	2018	2019	2020	2021	2022
Vrije bestedingsruimte					
Saldo volgens 6e begrotingswijziging 2018/Begroting 2019 (+ = voordeel)	0	0	0	0	2.134.442
Resultaat 2e Bestuursrapportage 2018	861.719	55.066	17.630	23.543	19.220
Resultaat (vrije bestedingsruimte) (+ = voordeel)	861.719	55.066	17.630	23.543	2.153.662

Effect septembercirculaire provinciefonds 2018

Tegelijk met de Rijksbegroting 2019 is de septembercirculaire provinciefonds 2018 verschenen. Deze circulaire heeft gevolgen voor de algemene uitkering uit het provinciefonds.

Voor 2018 moet er gerekend worden met een eenmalige tegenvaller op de algemene uitkering van bijna € 2,9 miljoen. Deze tegenvaller wordt veroorzaakt door een verlaging van het accres op de algemene uitkering, veroorzaakt door lagere rijksuitgaven in 2018. Door de normeringssystematiek leiden deze tot een lagere algemene uitkering uit het provinciefonds.

Voor 2019 is er sprake van een weer verhoogd accres, dat echter niet leidt tot een hogere algemene uitkering dan we op basis van de meicirculaire al geraamd hadden. In totaal moet rekening gehouden worden met een nadeel van ca. € 380.000,--.

Voor de jaren 2020 en later tekent zich een beeld af dat overeenkomt met de eerdere cijfers uit de meicirculaire. De totale algemene uitkering voor alle provincies geeft dan vooralsnog weer het beeld waarop wij onze meerjarenraming al hadden gebaseerd.

Daarbij moeten echter enige kanttekeningen worden gemaakt:

- Wij zijn bij onze ramingen uitgegaan van een jaarlijkse bijdrage uit het BTW-compensatiefonds (BCF) van ca. € 2,6 miljoen. Deze bijdrage wordt in toenemende mate onzeker, aangezien gemeenten en provincies steeds meer BTW declareren, waardoor de ruimte onder het BCF-plafond steeds meer benut wordt en er steeds minder van deze ruimte kan worden toegevoegd aan de algemene uitkering.
- In onze ramingen hebben wij nog niet de effecten van nog af te sluiten nieuwe ambtenaren-cao meegenomen. Een nieuwe cao kan leiden tot een structureel effect van € 1,7 miljoen in 2019, oplopend tot € 4 miljoen in 2022. Hiervan is in de Voorjaarsnota 2018 al een deel geraamd. Een aanvullende raming heeft nog niet plaatsgehad in afwachting van een compenserende ontwikkeling

van de algemene uitkering. Deze compensatie lijkt er nu niet te komen, hetgeen extra nog te dekken lasten voor de provincie oplevert. Hierbij kan het gaan om een extra nog te ramen last van ca. € 1 miljoen in 2019, oplopend tot € 1,5 miljoen in latere jaren.

- Met ingang van 2020 speelt nog dat er een herziene verdeelsystematiek voor de algemene uitkering aankomt. Over de effecten daarvan valt echter op dit moment nog niets te zeggen.

Het effect van de septembercirculaire provinciefonds is nog niet verwerkt in de cijfers van de Begroting 2019 en de 2e Bestuursrapportage 2018. Wij nemen het effect samen met andere nog optredende ontwikkelingen mee in de wijziging van de Begroting 2018/2019 die gepland is voor de vergadering van Provinciale Staten van 18 december 2018.

Colofon

Dit is een uitgave van de provincie Drenthe
Fotografie o.a. van Jan Anninga,
Lars Blaauw, Gerrit Boer, Sake Elzinga,
Hornstra Nieuw-Buinen en
Marcel Jurian de Jong

Fin18091804

